

БДП според производниот метод, по постојани цени, на
ГОДИШНО НИВО

МС_БДП.ПП_А_МК_2020_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
	Државен завод за статистика
1.2	Организациска единица за контакт
	Сектор за национални сметки
1.3	Лице за контакт
	Снежана Георгиевска
1.4	Звање на лицето за контакт
	Раководител на сектор
1.5	Поштенска адреса
	ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
1.6	Електронска адреса
	snezana.georgievska@stat.gov.mk
1.7	Телефонски број
	0038923295681
1.8	Факс
	0038923111336
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
	25/12/2018
2.2	Последна објава на метаподатоците
	25/01/2017
2.3	Последно ажурирање на метаподатоците

25/01/2023

3 Статистичка презентација**3.1 Опис на податоците**

Податоци за пресметана бруто-вредност на производството, бруто-додадена вредност, даноци на производи по цени од претходната година, по цени на референтна 2005, имплицитни дефлатори и волуменски индекси.

3.2 Систем на класификации

Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2.

3.3 Опфат на сектор/и

Сектори на НКД Рев.2 (А*21):

А-Земјоделство, шумарство и рибарство

Б-Рударство и вадење на камен

В-Преработувачка индустрија

Г-Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација

Д-Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината

Ѓ-Градежништво

Е-Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли,

Ж-Транспорт и складирање

З-Објекти за сместување и сервисни дејности со храна

С-Информации и комуникации

И-Финансиски дејности и дејности на осигурување

Ј-Дејности во врска со недвижен имот

К-Стручни, научни и технички дејности

Л-Административни и помошни услужни дејности

Љ-Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување

М-Образование

Н-Дејности на здравствена и социјална заштита	
Њ-Уметност, забава и рекреација	
О-Други услужни дејности	
П-Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	
3.4	Статистички концепти и дефиниции
<p>Бруто-вредност на производството претставува вредност на произведените стоки и извршените услуги во текот на една година пресметани по цени од претходната година и по цени на референтна 2005. Бруто-додадената вредност се пресметува како разлика на бруто-вредноста на производството и меѓуфазната потрошувачка по цени од претходната година. Бруто-домашниот производ се пресметува кога од збирот на бруто-додадената вредност и даноците на производи ќе се одземат субвенциите на производите. Пресметаните податоци за бруто-вредност на производството, бруто-додадена вредност, даноци на производи, по постојани цени, на годишно ниво, се усогласени според: ЕСС 2010, Систем на национални сметки СНС2008; Прирачници на Евростат.</p>	
3.5	Статистичка единица
3.6	Статистичка популација
3.7	Референтна област
Република Северна Македонија	
3.8	Временска покриеност
<p>Од 1998 до 2008 година, во согласност со ЕСС 95 и Националната класификацијата на дејностите НКД Рев.1.</p> <p>Од 2000 година во согласност со ЕСС 2010 и Националната класификацијата на дејностите НКД Рев.2.</p>	
3.9	Базен период
Референтна 2005, по цени од претходна година.	
4	Единица на мерење
Милиони денари, имплицитни дефлатори, волуменски индекси.	
5	Референтен период
Година.	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори

Национални: Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14 и 192/15,27/16,83/18 и220/18) и Програма за статистички истражувања 2018-2022 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/13, 24/14, 13/15 и 22/18).

Меѓународни: -Европски систем на сметки ЕСС 2010 Регулатива (ЕЗ) бр. 549/2013 на Советот на Европа од 21 мај 2013 година на Европскиот систем на национални и регионални сметки во текстот на Европската Унија со важност за ЕЕО; -Систем на национални сметки СНС2008 (Меѓуминистерската работна група на Секретаријатот за национални сметки (ISWGNA) кој се состои од пет организации: Заводот за статистика на ЕЗ (Евростат), Меѓународниот монетарен фонд (ММФ), Организацијата за економска соработка и развој (OECD), Статистичкиот оддел на Обединетите нации и регионалните комисији на Обединетите нации, Секретаријатот и Светската банка).

6.2 Споделување на податоци

Податоците се споделуваат по објавувањето со Евростат, ММФ и ОН.

7 Доверливост

7.1 Доверливост - политика

Податоците се заштитени со Законот за државната статистика. Податоците што се прибираат од извештајните единици преку статистичките истражувања или индиректно, од административни или од други извори, се доверливи податоци и се користат исклучиво за статистички цели. Резултатот на статистичката обработка може, исто така, да генерира информации кои се сметаат за доверливи, на пример: анонимизирани индивидуални податоци, табели со многу ниско ниво на агрегација, како и сè уште необјавени податоци. Политиката за статистичка доверливост ги содржи основните начела што се применуваат во ДЗС.

7.2 Доверливост - третирање на податоците

Прибраните податоци на ова аналитичко истражување се користат како инпут за пресметка на БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво. Бидејќи дел од тие податоци не се објавени и се добиени на комбиниран начин (статистички истражувања на ДЗС, Министерството за финансии, Управата за јавни приходи и други релевантни институции), тие се заштитени со Законот за државната статистика.

8 Политика за објавување

8.1 Календар на објавување

Објавувањето на податоците е во согласност со Календарот на навременост кој се објавува на веб-страницата на Државниот завод за статистика. Календарот на навременост се подготвува еднаш годишно, пред почетокот на календарската година, а се ажурира квартално.

8.2 Пристап до Календарот на објавување

http://www.stat.gov.mk/Kalendar_nov.aspx	
8.3	Кориснички пристап
Во согласност со политиката за дисеминација, сите корисници имаат еднаков пристап до статистичките податоци во исто време. Податоците се објавуваат на веб-страницата истовремено за сите корисници, кои се информираат од Календарот на навременост и ниеден корисник нема привилегиран третман. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата "Соопштенија" на ВЕБ страната на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.	
9	Фреквенција на дисеминација
Годишна.	
10	Достапност и јасност
10.1	Соопштенија
10.2	Публикации
Статистички годишник (линк: https://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_1.aspx?rbr=862); Северна Македонија во бројки (линк: https://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_1.aspx?rbr=854)	
10.3	Онлајн база на податоци
МАКСтат база на податоци достапна на веб-страницата на ДЗС. http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef	
10.4	Пристап до микроподатоци
Во согласност со Законот за државната статистика (член 41) и со Политиката за пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели, податоците што се прибрани за потребите на официјалната статистика може да се користат за научно-истражувачки цели ако не е загрозувана нивната директна или индиректна идентификација, т.е. откривањето на индивидуалноста на податокот. Пристапот до микроподатоци евозможен само во просторија на ДЗС, а врз основа на претходно доставено и одобрено барање и потпишан договор. http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22 БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво не се пресметува како микро податок.	
10.5	Друго
По барање на корисниците, податоците се подготвуваат и во форма согласно нивните потреби.	
10.6	Документација за методологијата
Методолошки објаснувања кои се дел од публикацијата „Бруто-домашен производ, 2016“. http://www.stat.gov.mk/Publikacii/3.4.16.01.pdf	

10.7	Документација за квалитетот
11	Управување со квалитет
11.1	Обезбедување на квалитетот
	<p>Посветеноста на ДЗС за обезбедување на квалитет на производите и на услугите е содржана во Законот за државната статистика, Стратегијата на Државниот завод за статистика (http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=6) и Политиката за квалитет на Државниот завод за статистика (http://www.stat.gov.mk/pdf/Politika_za_kvalitet_mk.pdf), како и во постојаните напори за усогласување со Кодексот на работа на европската статистика. Главните аспекти и процедури за управување со квалитет во фазите и потпроцесите од Статистичкиот бизнис процес модел, како и добрите практики и насоките за обезбедување на квалитет се документирани во интерен документ „Упатство за обезбедување на квалитет на статистичките процеси“. Потребните влезни и излезни метаподатоци, како и релевантните индикатори за квалитет за одделни потпроцеси, се опишани во документот „Насоки за менаџерите на статистички истражувања“.</p>
11.2	Оценка на квалитетот
12	Релевантност
12.1	Потреби на корисниците
	<p>Пресметаниот БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво, го користи: Владата на Република Македонија со цел креирање на економската политика и развој, Народната банка на РСМ која врши проекции за движењето на БДП и предвидениот раст на економијата, одредени организации и лица за нивна поединечна употреба итн.</p>
12.2	Задоволство на корисниците
	<p>Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците. Последната анкета е спроведена во 2015 година.</p>
12.3	Комплетност
	<p>Во однос на индикаторите кои се предвидени според регулативите на Европската комисија, ДЗС обезбедува околу 100% од нив.</p>
13	Точност и веродостојност
13.1	Севкупна точност
	<p>Не е применливо.</p>
13.2	Примерочни грешки
	<p>Не е применливо.</p>

13.3	Непримерочни грешки
Не е применливо.	
14	Навременост и точност
14.1	Навременост
T+270 денови за претходни податоци.	
T+660 денови за дефинитивни податоци.	
14.2	Точност
Податоците се објавени во утврдените рокови во согласност со Календарот на навременост (денот што е најавен во календарот).	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Податоците се произведуваат на национално ниво. Споредливоста е обезбедена на меѓународно ниво.	
15.2	Временска споредливост
Од 1998 до 2008 година, во согласност со ЕСС 95 и Националната класификацијата на дејностите НКД Рев.1.	
Од 2000 година во согласност со ЕСС 2010 и Националната класификација на дејностите НКД Рев.2.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
Податоците се делумно кохерентни. За пресметка на БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво, се користат податоци од други статистички истражувања на ДЗС, Министерството за финансии, Управата за јавни приходи. Од овие податоци се пресметуваат соодветни индикатори кои се користат за пресметка на БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво. Пресметаните податоци за БДП по производен метод, по постојани цени, на годишно ниво, според НКД Рев.2, се споредуваат со податоците од деловните статистики на Државниот завод за статистика, Министерството за финансии, Управата за јавни приходи. Пред да се споредат податоците, прво се разгледуваат методологиите за пресметка во соодветните сектори на НКД Рев.2 од деловните статистики и националните сметки, а потоа се врши сведување на методолошките разлики на највисоко ниво на споредливост со цел да се изврши проверка на веродостојноста, точноста на прибраните податоци од ова аналитичко истражување со останатите истражувања.	
15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена. Годишните податоци за бруто-домашен производ според производен метод, по постојани цени, поради опфатот на	

институционалните единици и користените методи во пресметките, во принцип, се постабилни.	
16	Трошок и оптовареност
17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
Во согласност со Политиката за ревизија на податоци во ДЗС. http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=25	
17.2	Практика за ревизија на податоците
Ревизија на податоците се прави со промена на СНС2008, ЕСС 2010. Помали или поголеми ревизии на пресметаниот БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво, се вршат во зависност од настанатите промени на претходно доставените податоци од другите статистички истражувања на ДЗС, Министерството за финансии, Управата за јавни приходи и други релевантни институции, а кои се користат како инпут за пресметка на БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво. Причина за ревизија на овие податоци може, исто така, да бидат и промените на европско ниво како што се промената на Европскиот систем на сметки ЕСС95, ЕСС 2010; Системот на национални сметки СНС93, СНС2008, промените на Националната класификација на дејностите - НКД Рев.2, итн.	
18	Статистичка обработка
18.1	Извори на податоци
Извор на податоците се: статистичките истражувања на ДЗС, Министерството за финансии, Управата за јавни приходи, Централниот регистар, Народната банка на РСМ и други релевантни институции.	
18.2	Фреквенција на прибирање податоци
Годишна.	
18.3	Прибирање на податоците
Прибирањето на податоци се врши на годишно ниво по електронски пат: -Централен регистар и Министерство за финансии во CD формат; -УЈП on-line со директно полнење на базата на податоци; -НБРСМ во Excel формат и -Од статистичките истражувања на Државниот завод за статистика во Excel формат.	
18.4	Проверка на податоците
Проверка на податоците се врши во текот на целиот процес на обработка и пресметка во согласност со критериумите за пресметка на соодветните индикатори.	
18.5	Компилирање податоци

Едитирање: Прибираните податоци потребни за пресметка на БДП според производниот метод, по постојани цени, на годишно ниво, се пресметуваат според дефинираните правила за пресметка во Excel формат.

18.6	Прилагодување
-------------	----------------------

Не се врши израмнување на податоците.

19	Коментар
-----------	-----------------

A.1	Анекси
------------	---------------